

sikertelen érettségi arányához képest. Felmerül a kérdés: Kárpátalja oktatásával, módszertanával, tanáraival vagy a központi intézkedésekkel lenne a probléma? Választ a Spearman-féle korrelációs index segítségével szeretnék adni: megvizsgáltam, hogy van-e szoros összefüggés megyei szinten az ukránul nem beszélők aránya, illetve a bukási arány, érettségi átlag között.

Az ukrán nyelvoktatás ügye nem hagyható figyelmen kívül, ezért feltérképeztem a nemzetiségek számára elfogadott ukrán nyelvoktatással kapcsolatos irányelveket, tanterveket. Emellett, annak érdekében, hogy bemutassam Kárpátalja ukrán nyelvoktatásának problematikáját, saját kérdőíves felmérést végeztem a 2015/16-os tanévben Kárpátalja azon járásaiban, melyben a magyar lakosság aránya eléri a 3%-os arányt. Ennek eredményeképp betekintést nyerhetünk, hogy Kárpátalján belül milyen regionális problémák okozzák a kárpátaljai ukrán nyelvoktatás alacsony hatékonyságát, s hogy miért nem célravezető az említett 7. cikkely.

A felsőoktatásban szintén számos kérdés felvetődik: felmérésem adatai alapján a felsőoktatásban tovább tanulni szándékozók több mint fele nem szülőföldjén tervezi a középiskola utáni tanulmányokat, ami az értelmiség elvándorlásához vezethet. A magyar nyelvű felsőoktatás versenyképessé tétele tehát nagyon fontos a szülőföldön való boldogulás érdekében. Az elvándorlás súlyos mértékben érinti Kárpátalját: 2016-os statisztikai adatok alapján a kárpát-medencei NUTS3-as területi egységek közül a romániai Bákó megye után Kárpátalja produkálta a legnagyobb mértékű negatív migrációs egyenleget. Az elvándorlást általában gazdasági-politikai okokkal magyarázzuk, azonban tézisem szerint Kárpátalja esetében az iskolarendszer felvázolt problémái miatt az oktatásnak jelentős szerepe van abban, hogy a kárpátaljai magyar fiatalok többsége nem lát perspektívát szülőföldjén. Az köz- és felsőoktatás problémáinak, hiányosságainak migrációra gyakorolt hatását szintén saját kérdőívem adataival szeretném bemutatni.

Véleményem szerint annak érdekében, hogy a kárpátaljai magyar fiatalok jövőt lássanak szülőföldjükön – a gazdasági, politikai problémák megoldásán túl – elsősorban az oktatás eszköze az, aminek fejlesztésével perspektívát nyújthat a régió az ott élő mintegy 150.000 fős magyar közösségének.

Juhász Péter

Mi az a kritika? Kell-e a kritikai kritika? Mi lesz a kritikai kritika kritikájával?

A kutatásom fő témája a klasszikus posztmodern és a kortárs konstruktivista kultúraelmélet és esztétika, mindenképp azok kritikai és metakritikai művészetelméleteinek összehasonlító elemzése.

Jelen dolgozatomban megkísérlem a két elmélet egy-egy – általam önkényesen jelentősnek vélt és kiemelt – teoretikusának, nevezetesen Jean Baudrillard és Jacques Rancière esztétika-elméletét és az abban vázolt művészetkritikai elképzeléseket bemutatni. A mutatóanyaghoz először ismertetem az általuk megfogalmazott kritika és metakritika, vagyis a kritikai kritika történeti és kor specifikus kontextusát. Erre annak érdekében van szükségem, hogy az elemzett posztmodern *nihilista*, illetve a rancière-i *konstruktivista* kritika szinkrón és diakrón filozófiai beágyazásával lehetővé váljon kettejük elméletének kimondott és kimondatlan esztétikum kritikája és kritikai esztétikuma.

Elsősorban Baudrillard szimulakrum-elméletének a kulturális-művészeti tömegtermelés kritikájára támaszkodom. Ezen elidegenítő folyamat posztmodern értékére alkalmazott esztétikum kritikája nyomán kívánom bemutatni a klasszikus posztmodern művészetelmélet lehetséges nihilista kritikai problémáit. Ennek ellenérzéseként vezetem fel a konstruktivista metakritikát, Jacques Rancière, az érzékelhető megosztásáról, illetve az esztétikum és politikum ekvivalenciájáról szóló írásai kapcsán. Ezzel megvizsgálom, hogy miként lehetséges leszámolni a posztmodern nihilizmussal, valamint visszaszerezni egy heteronóm és disszenzuális művészeti termeléssel az emancipatorikus esztétikai értéket. Végezetül előadásomban gyakran elhangzik a kritika szó. Összességében, ezt igyekszem tisztázni.

Karácsonyi Krisztina

A reprezentációs főnevek szintaktikai szerkezete

Előadásom tárgyát a nem igéből képzett, azaz közönséges magyar főnevek egy csoportja, jelesül a reprezentációs főnevek kategóriája adja. Az előadás első részében a reprezentációs főnevek szintaktikai jellemzését mutatom be, különös tekintettel arra, hogy ezeknek a főneveknek milyen típusú argumentumai lehetnek, és ezek milyen tulajdonságokkal rendelkezhetnek. Előadásom második felében bemutatom, hogy milyen szintaktikai szerkezet társítható a reprezentációs főnevekhez. Ehhez a transzformációs generatív mondattan minimalista ága szolgált munkakeretként, de felhasználtam a Grohmann nevéhez köthető, az antilokalitás elvén alapuló fáziselméletet, illetve az Alexiadou-féle D-láthatósági elvet (D-visibility) is. Fontos megjegyezni továbbá, hogy ezt a szintaktikai szerkezetet egy másik – korábbi kutatásaim eredményeként a XXXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencián már bemutatott – ágrajzból, nevezetesen a komplex esemény jelentésű magyar deverbális főnevek szintaktikai szerkezetét reprezentáló ágrajzból vezettem le, ennek megfelelően előadásom során ezt a szerkezetet is bemutatom majd.

Kelemen Dávid

Nemekkel kapcsolatos szerepvárások tükröződése szabad mesélési helyzetben

A szülők a kisgyermekkel folytatott interakciójuk során akaratlanul hatással vannak gyermekeikre, és igyekeznek elérni, hogy gyermekük a nemének megfelelően észlelje a világot, ahogyan azt saját maguktól is elvárják. Kutatásunk előterében annak tisztázása állt, hogy egy szabad mesélési helyzetben a meseszövegszintben és az alkalmazott nyelvezetben hogyan nyilvánulnak meg ezek a folyamatok, amennyiben játék babának történik mesélés.

43 (19 és 59 év közötti, az átlagéletkor 33 év, szórás 14 év) személyt kérünk fel a vizsgálatra történő részvételre (22 férfit és 21 nőt, 20 szülőt és 23 egyelőre gyermektelent), amelyben fiúnak illetve lánynak öltöztetett játék babának kellett mesélni hét különböző élethelyzetet bemutató állatfőszereplőket tartalmazó gyermekrajzról illetve Heider és Simmel (1944) által alkalmazott videóról. A vizsgálat résztvevői a mesélési helyzetet követően kitöltötték a nemi szerepazonosulást feltáró BSRI kérdőívet (Bem, 1974). Az öt független kódoló által kódolt válaszok (mesék) elemzése